

Nr 186.

Godkänd av första kammaren den 21 maj 1929.

Godkänd av andra kammaren den 21 maj 1929.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under fjärde huvudtiteln gjorda framställningar rörande vissa anslag till avskedsersättning jämte en i ämnet väckt motion.

(Statsutskottets utlåtande nr 103.)

Till Konungen.

1:o) I den till riksdagen den 4 januari 1929 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1929/1930 har Eders Kungl. Maj:t under fjärde huvudtiteln (punkt 7 av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för avskedsersättning åt övertalig personal vid armén för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Vidare har uti en inom riksdagen väckt motion (II: 318) bland annat hemställts, att riksdagen måtte besluta, att kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedsersättning och förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen skall gälla till den 1 juli 1930 och att riksdagen för täckande av därmed förenade kostnader måtte anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

Motionären har till stöd för sin framställning anfört följande.

»Bestämmelserna angående avskedsersättning och förtidspension för övertaliga civila löntagare vid armén och marinen, kungl. kungörelsen nr 10 år 1926, fastställdes av riksdagen år 1925 att gälla för dem av ifrågasvarande befattningshavare, vilka före den 1 juli 1929 blevo entledigade från sina anställningar. Då det emellertid torde förhålla sig så, att den arbetstillgång, som kommer att finnas vid försvarsväsendets arbetsplatser, icke slutligt kan överblickas och arbetet med reparerande av materiel och

persedlar icke på alla arbetsplatser hinner slutföras till denna tidpunkt, kommer följden att bliva, att en del arbetare antingen komma att avskedas efter den 1 juli och då gå förlustiga den ersättning eller pension som skulle tillkomma dem eller ock skola de avskedas, innan de förekommande arbetena bliva slutförda i den utsträckning att arbetarna blivit övertaliga.

Det antal, varom det kommer att bliva fråga, torde vara litet, men det är därför icke mindre nödvändigt, att rättvisa kan vederfaras dem, som komma i denna ställning.

Det synes på grund av omskrivna förhållanden vara nödvändigt, att den tid ovan nämnda kungörelse gäller utsträcker till den 1 juli 1930, så att de, som på i kungörelsen angivna grunder entledigas före den dagen, erhålla avskedsersättning eller förtidspension.

Vid föregående års riksdag beviljades ett förslagsanslag för att av Kungl. Maj:t användas till understöd åt behövande f. d. korpraler vid flottan, vilka erhållit avsked i samband med den nya försvarsorganisationens införande. Då emellertid ytterst få av dem, som genom intyg styrkt sig vara i behov av hjälp, blivit tilldelade sådan, och då flera av de ifrågasvarande befinna sig i stora ekonomiska svårigheter, synes det mig, som om riksdagen borde anvisa ytterligare medel för samma ändamål.»

Beträffande först det av motionären berörda spörsmålet om utsträckning av giltighetstiden för kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedsersättning och förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen till den 1 juli 1930 vill riksdagen erinra om, att Eders Kungl. Maj:t i anledning av en framställning från svenska metallindustriarbetarförbundet genom beslut den 25 februari 1929 uttalat sin förväntan, att den under år 1925 beslutade försvarsorganisationen komme att, så fram ej särskilda omständigheter föranledde undantag, vara fullt genomförd med utgången av juni månad 1929, varjämte Eders Kungl. Maj:t förklarar sig vilja särskilt beträffande personal vid artilleriets fabriker och tyganstalter, för den händelse genomförandet av den nya organisationen undantagsvis på grund av särskilda omständigheter icke verkställts före nyssnämnda tidpunkt, på framställning i varje särskilt fall, då civil löntagare vid armén till följd härav avskedats efter samma tidpunkt men före den 1 juli 1930, pröva, huruvida omständigheterna skulle föranleda åtgärd i syfte att bereda den sålunda avskedade pension eller avskedsersättning.

I anslutning till Eders Kungl. Maj:ts förenämnda beslut vill riksdagen medgiva, att kungörelsens giltighetstid utsträcker till utgången av juni månad 1930 med den ändringen att varje uppkommande spörsmål om pension eller avskedsersättning skall underkastas Eders Kungl. Maj:ts prövning. Samtidigt vill riksdagen framhålla, att i de fall, då avskedsersättning eller förtidspension av Eders Kungl. Maj:t prövas böra beviljas före utgången av nyssnämnda tid, hinder icke bör möta att för ändamålet disponera nu ifrågasvarande anslag. Någon ökning av anslaget synes icke

vara erforderligt, då det givetvis endast i undantagsfall bör ifrågakomma att avskedsersättning på ovan angivet sätt beviljas efter utgången av innevarande budgetår.

Vad ovan anförts synes kunna vinna tillämpning även i avseende å personal vid marinen.

Då riksdagen icke funnit anledning till någon erinran mot Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt framlagda anslagsäskande, får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen till *avskedsersättning åt övertalig personal vid armén* för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor;

dels ock att riksdagen i anledning av förevarande motion II:318 medgivit, att kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedsersättning och förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen må gälla intill utgången av juni månad 1930 med den ändring, som ovan angivits.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att till bestridande av kostnaderna för avskedsersättning åt övertaliga månadslönnare m. fl. vid marinen för budgetåret 1929/1930 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Såsom under punkt 1 omförmälts, har uti en inom riksdagen väckt motion, II:318, hemställts, bland annat, att riksdagen må besluta, att kungl. kungörelsen den 15 januari 1926 angående avskedsersättning och förtidspension åt övertaliga civila löntagare vid armén och marinen skall gälla till den 1 juli 1930 och att riksdagen för täckande av därmed för- enade kostnader måtte anvisa ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

De skäl, som motionären anför till stöd för sin framställning, återfinnas under punkt 1:o) här ovan.

Ifråga om det motionsvis framställda yrkandet rörande beredande av avskedsersättning åt övertaliga civila löntagare vid marinen får riksdagen hänvisa till vad riksdagen under punkt 1:o) härovan anförd beträffande sådan ersättning vid armén.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts under förevarande punkt gjorda anslagsäskande, får anmäla, att riksdagen, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, till *avskedsersättning åt övertaliga månadslönnare m. fl. vid marinen*, för budgetåret 1929/1930 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Stockholm den 21 maj 1929.

Med undersåtlig vördnad.